

Zapustite obrežje!

liče Anglija Francozom

Čez 3000 Slovencev

ustreljenih zadnje

tedne iz osvete

KRIZA MED OD-

NOŠAJI FINSKE

IN AMERIKE

Domače vesti

Obliki in posdravi

Nove večje bitke

divjajo v Jugoslaviji

Znamenje, da je invazija zapadne Evrope blizu.—Bojne ladje na Volgi klestijo Nemce pred Stalingradom, ki se brani že 30 dni.—Angleške bombe dežujejo na nemške baze v Libiji.—Na Pacifiku nič posebnega.—Angleži zasedli ves Madagaskar

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

London, 24. sept.—Angleški radio je sinoči pozval prebivalce francoskem obrežju, naj se kakejo proč od morja, kajti invazija Združenih narodov se pravi. Dan ofenzive ne bo naprej naznanjen, se je glasilo poročilo, zato je neobhodno pomen, da je francosko prebivalstvo pripravljeno z namenom, da bo nepotrebnega prelivanja krvi.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Washington, D. C., 23. sept.—Ameriški bombniki so v zadnjih štirinajstih dneh trinaestkrat napadli osamljene japonske postojanke na Solomonih, kljub temu so se japonske ladje prikadle in izkrcale nekaj vojaštva in opreme za pojačanje teh postojank, kakor danes poroča mornarica. Ena najmočnejših japonskih postojank na ostalih Solomonih je otok Santa Isabel na severni strani otočja. Drugi otok, ki je še v japonskih rokah, je Gizo, ki se nahaja 215 milj severozapadno od Guadalcanala. Oba ta otoka so Američani napadli iz zraka šestkrat v zadnjem tednu.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Washington, D. C., 23. sept.—General Ira C. Eaker, poveljnik ameriških letalskih enot v Evropi, je pred dnevi razburil vojaške večšake v Ameriki in Angliji, ko je izjavil, da je mogoče premagati Nemčijo in Italijo samo z letalskimi napadi iz zraka. Eaker je dejal, da niti košček Nemčije ne uide ameriškim in angleškim bombam, kadar letalstvo Amerike in Anglije doseže višek, kar bo enkrat prihodnjo pomlad.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Kairo, Egipt, 23. sept.—Angleško poveljstvo poroča o drznih angleških letalskih napadih, ki so bili včeraj izvršeni na osiščne baze v Libiji 500 milj daleč za nemško linijo v Egiptu. Napadi so bili izvršeni na pristanišče Bengazi in sosednjo luko Barce ter na nemško postojanko Gialo, ki se nahaja daleč sredi puščave. Vsi ti letalski napadi so bili izvršeni brez izgub za Angleže.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

London, 23. sept.—Angleške čete, ki osvajajo francoski otok Madagaskar, so danes okupirale glavno otoško mesto Tananarive. Francoske posadke na Madagaskarju se na ukaz lutkarške vlade v Vichyju tu na tam upirajo. Ker se Angleži ogibljujejo bojevanja s Francozi, kjer koli je to mogoče in raje vidijo, da se francoske garnizije podajo brez boja, gre osvajanje otoka počasi.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Washington, D. C.—Federalni delavski odbor je 19. t. m. objavil poročilo, ki kaže, da so unije CIO zmagale pri 130 izmed 169 volitvah v juliju. Približno 39,000 delavcev je glasovalo za pristop v CIO in je istočasno izvajalo povišanje mezd. V istem mesecu so unije AFL zmagale v 84 slučajih izmed 120. Od leta 1935, ko je bil federalni delavski odbor (NLRB) ustanovljen, je ta izravnil 46,986 izmed 49,776 sporov. V sedmih letih obstoja je ta odbor izvršil ogromno delo glede odnošajev med delavci in delodajalci.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Washington, D. C., 23. sept.—Neko uradno poročilo pravi, da sta Amerika in Anglija izvojevali veliko zmago v boju z nemškimi podmornicami. Nove naprave in nove metode bojevanja so docela prepodile sovražne podmornice s te strani Atlantika in torpediranja prevoznih ladij so prenehale.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Washington, D. C., 23. sept.—Neko uradno poročilo pravi, da sta Amerika in Anglija izvojevali veliko zmago v boju z nemškimi podmornicami. Nove naprave in nove metode bojevanja so docela prepodile sovražne podmornice s te strani Atlantika in torpediranja prevoznih ladij so prenehale.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Washington, D. C., 23. sept.—Neko uradno poročilo pravi, da sta Amerika in Anglija izvojevali veliko zmago v boju z nemškimi podmornicami. Nove naprave in nove metode bojevanja so docela prepodile sovražne podmornice s te strani Atlantika in torpediranja prevoznih ladij so prenehale.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Washington, D. C., 23. sept.—Neko uradno poročilo pravi, da sta Amerika in Anglija izvojevali veliko zmago v boju z nemškimi podmornicami. Nove naprave in nove metode bojevanja so docela prepodile sovražne podmornice s te strani Atlantika in torpediranja prevoznih ladij so prenehale.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Washington, D. C., 23. sept.—Neko uradno poročilo pravi, da sta Amerika in Anglija izvojevali veliko zmago v boju z nemškimi podmornicami. Nove naprave in nove metode bojevanja so docela prepodile sovražne podmornice s te strani Atlantika in torpediranja prevoznih ladij so prenehale.

Čez 3000 Slovencev ustreljenih zadnje tedne iz osvete

KRIZA MED OD-NOŠAJI FINSKE IN AMERIKE

Domače vesti

Nove večje bitke divjajo v Jugoslaviji

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:
PROSVETA
2657-58 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

To pišem radi onih, ki so naši dobri člani, plačujejo redno assessment in so vredni upoštevanja. Lahko bi še tudi omenjal in dokazal razliko v ceni, ki jo imajo tako zvani popularni orkestri. Tudi na to sem že prišel, da je

Grupa ameriških vojakov pri obedu na prostem v Avstraliji.

Vesti z jugoslovanske fronte

Poročila Jugoslovanskega informacijskega centra in drugih virov

Jugoslovanski gerilci zavzeli dvojico manjših mest

Moskva, 1. sept. (ICN). — Radiopostaja "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva gerilske in prostovoljske armade dne 29. avgusta:

V zadnjih par dnevih je izvršila osma gerilska armada v Krajini celotno vrsto lepo uspešnih podmetov, katere je zaključila zavzetjem mestec Vrhovina in Vrhovine. Boji so bili zelo hudi. Samo pri mostu v Vrhovinah bilo ubitih 150 ustaških vojakov, in oficirjev. Močni nemški ustaški oddelki so začeli priti iz Banjaluke v smeri proti Mirkonjiću-grodu. Deset fašističnih letal je bombardiralo dne 29. avgusta ves dan postojanke in napadale brigade iz Krajine. Ker so se gerilci dobro kavalirirali in pravčasno ukopali, so imeli vsega skupaj le 3 rane in 4 ranjene.

Moštvo osme brigade je naležalo na sovražnika v bližini Sita. Ter je po hudem spopadu ubilo fašiste, da se umaknejo. V bojnem polju je obležalo 50 nemških in ustaških vojakov. Na nemška tanka sta bila ujeta in eno bombno letalo uplenjeno.

Pruskogorski gerilski oddelki uspešno ovirajo okupatorje pri prenosu žetve iz Srema. V začetku avgusta je krdelo gerilcev v predmestju Zemuna, se šele po uspešni izvršitvi naloge zopet vrnilo v svoj bazo.

V ... —

Nemški radio o Jugoslovanih Associated Press je javila dne 31. avgusta iz Londona:

Reuter brzojavlja danes iz Stockholm, da so nemške čete v reki Save ujele 983 jugoslovanskih gerilcev in da so jih od 100 na mestu postreljale.

Radio je javil dne 31. avgusta iz Stockholma:

Danes je bilo ustreljenih 100 jugoslovanskih, ki so se nahajali v 983 četnikih, ki so bili ujeti sovražnika ob priliki ofenzivne operacije osiše v oblasti reke Save.

B. Vandercook je izjavil dne 31. avgusta:

Voja sodišča nacifašistov v Jugoslaviji so obsodila 26 ljudi, ki so bili osumljeni komunizma. To težko, ker nazivajo komunizma vsakogar, ki se upira fašističnemu novemu redu — od kakega je bila petorica obsojena smrt, vsi drugi pa na večletno zaprtje.

V ... —

Nemščena ustaška kazenska ekspedicija

Moskva, 3. septembra (ICN). — Radiopostaja "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva gerilske in prostovoljske armade z dne 1. septembra:

Glavni stan hrvaških gerilcev v Krajini, da so bili oddelki iz hrvaške Zagorja zelo živahni v zadnjih tednih. Več novih gerilskih skupin, ki so bile organizirane šele v juliju ali avgustu, so dnevno pobijale ustaške uradne in vohune ter razminirale ustaše in ustaške ranjence.

Večje uspehe so dosegli gerilski oddelki v bližini Strubice in Varazdina ter v planinah Iličice in Kalnika. V juliju so bili poslani v Zagorje močno vojaško ekspedicijo, ki pa je bila v boju porazena in po večini uničena. Skupno s kalniškimi gerilskimi oddelki se potrovalno bori tudi hrvaški gerilski redni. Paveličeve armade, ki je prej par meseci prešel gerilcem z vsem svojim moštvom in s popolno vojaško opremo, strogimi in tovarnimi avtomobili.

V ... —

Nemški uradniki na Hrvaškem

Deutsche Zeitung Kroatien poročajo, da so skupniške čete ubile nemškega oficirja, ki je bil okoliščinski nemške narodne skupine. V bližini Nove Gradiške sta bila ubita nemški Ritz in ustaški načelnik glavarstva Karel Koper.

Zuercher Zeitung javlja iz Budimpešte, da so na Hrvaškem znižali delež kruha na 150 gramov.

V ... —

Borbe v Bosanski Krajini

Moskva, 7. sept. (ICN). — Radiopostaja "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva gerilske in prostovoljske armade z dne 4. septembra, o bojih v Bosanski Krajini.

Gerilske skupine v Bosanski Krajini še vedno napadajo in prizadevajo zavojevalcu težke izgube. Prodrl so že do predmestja Banjaluke.

Dne 29. avgusta je bil potolčen ustaški oddelk v neposredni bližini, komaj 10 kilometrov od Banjaluke. Istotam so gerilci uničili tudi en tank in zrušili eno letalo. Boji se nadaljujejo.

Dne 26. avgusta je majhno gerilsko krdelo ustavilo na cesti med Bugojno in Kupresom ustaški avtomobil. Štirje ustaški oficirji so bili ubiti, avtomobil pa zažgan.

Četniki so zaplenili važne dokumente, med njimi pismo nekakega bogatega madžarskega kmeta iz Srema, ki piše svojememu sinu, vojaku nekega ustaškega polka. Med drugim piše oče:

"Ne moreš si misliti, kaj se tu godi. Hujše je kakor v Bosni. Pretekli teden so gerilci ustavili avtomobil med Dobrincom in Pecujem in pregledali potne liste. Potniki so morali sami zažgati avtomobil ter so nato dobili dovoljenje, da se vrnejo v mesto. Lastnika avtomobila in štiri četnike so pa ubili."

V bližini Jarčina nedaleč od Rume, so gerilci izkopali tračnice in ustavili potniški vlak. Vsi potniki, civilni in vojaški so morali izstopiti. Vojakom so pobrali orožje ter jim dovolili, la se peš vrnejo v Rumo. Dva člana železniške policije sta bila ubita. Drugi potniki pa so se smeli li nemoteno vrniti domov.

V ... —

Jugoslovani četujejo v širokih predelih ozemlja

London, 11. sept. (UP). — Jugoslovanski četniki so vpadli na italijansko in bolgarsko ozemlje in prizadeli četem osiše težke izgube. Ti pohodi čet generala Draže Mihajlovića so privedli četnike preko laške in bolgarske meje. V sredi bitki pri Banjaluki, sto milj jugovzhodno od Zagreba, so pobili 400 Italijanov. V tej bitki pri Banjaluki so četniki do zdaj že uničili štiri laške tanke in zaplenili velike količine streliva ter se nato umaknili, predno je bilo Italijanom mogoče zbrati zadostna ojačanja.

V London prihajajo poročila, da izvajajo čete generala Mihajlovića vedno številnejše pohode na sovražnikovo ozemlje ter da so v teku zadnjih napadov zažgali več utrjenih laških preložišnih postojank, katerih posadke so bile ubite. V pohodih preko bolgarske meje so četniki ubili 300 Bolgarov in veliko številno obmejnih straž.

Major general E. B. Gregory in vojak Robert Parish, član jugoslovanske vojske, rešujeta voharski problem v taborišču Camp Lee, Va.

MAKE EVERY
PAY DAY
BOND DAY
JOIN THE PAY-ROLL
SAVINGS PLAN

Italijanska hudodelstva v Jugoslaviji

Pod rubriko "Odpor" prinaša list borbenih Francozov, "France" naslednjo vest: V hrvaškem Primorju so Italijani pred kratkim razrušili 8 krajev v bližini Reke ter se na ta način masčevali nad civilnim prebivalstvom zaradi odpora hrvaških domoljubov v sosednjih planinah.

To hudobno masčevanje bo le okrepilo mirnjo ljudstva, ki živi pod laškim jarmom. Jugoslovanski vladni krogi so dobili zanimive tozadevne vesti. V mestu Senju na Primorskem so pobegnili vsi učenci višjih razredov gimnazije v gore in se tam pridružili gerilcem. Morda so se spominjali usode, ki je zadela šolarke v Kragujevcu v Srbiji, katere so preteklo zimo poklali Nemci. V Dalmaciji so Italijani zažgali in razrušili tri hrvaške kraje v bližini Šibenika: Vodce, Zaton in Privić. V eni sami noči so zaprli Lahi v Šibeniku 1000 meščanov ter jih kot talce odvabili neznano kam.

V ... —

Londonaki radio o vstaji v južni Srbiji in o nemirih na Bolgarskem

London, 14. sept. (Radioprejemna služba). — V današnji oddaji v srbohrvaščini, je govornik londonskega radia povedal naslednje vesti o zadnjih dogodkih v južni Srbiji in Bolgarski:

Vstaja v južni Srbiji ni bila nepričakovana. Vest, ki jih nemški viri prinašajo o teh nemirih, seveda niso resnične. Bolgarski sovražnik, ki je zasedel južno Srbijo, je s svojimi nasilji in neprestanim tlačanjem razburil uporni duh prebivalstva.

Osiše poroča po svojih virih o prekem sodu, ki je bil razglašen v Skoplju ter o ukrepih za zaščito bolgarskih interesov v teh krajih. Videti je, da je bilo mnogo talcev ustreljenih in da so izbruhnili v celem ozemlju zasedene južne Srbije nemiri in sabotaže. Slika je sicer še nejasna, a nedvomno je, da so se v teh nemirih udeležili tudi Bolgari, ki so nezadovoljni z Borisovim izdajstvom in nemškim gospodarstvom.

V vsej Bolgariji raste nemir in opazovalci iz Ankare zatrjujejo, da je začel narod spoznavati, da je Bolgarska že zopet pripela svoj čoln na napačno ladjo. Wendell Willkie je močno pretresel bolgarske poslušalce, ko je izjavil, da šteje Sofija med prestolnice osiše in da bo v kratkem tudi bombardirana.

Iz Jugoslavije prihajajo vesti o velikem številu četniških napadov in sabotaž. Osiše samo priznava, da je bilo v bližini Bosanskega Broda razrušenih nekaj mostov, železniških prog in skladišč.

Izgredi v južni Srbiji so v zvezi s celo vrsto nemirov na Bolgarskem, kjer se med ljudstvom širi vseobča nezadovoljnost.

Nemci so izjavili bolgarski vladi, da je sama odgovorna za svoja prometna sredstva ter da jih mora ščititi sabotaže.

Domača fronta

OFFICE OF WAR INFORMATION
Washington, D. C.

Ko se oziramo na ta ali oni del te vojne, je treba vedno jemati v poštev njegov odnos k vsakemu drugemu delu in k vsej celoti. Naši kitajski zavezniki podijo nazaj Japonce v sredini linije, tisoč milj dolge, dočim naši bojevniki udarjajo ob obeh koncih te linije. Junaški sovjetski odbor je preprečil, da ne bi nacisti letala priletela na napad proti britanskim in ameriškim letalom v afriškanski puščavi. Naše ladje so prevozile ameriške tope, tanke in bombe v Afriko in onih 200 ladij, puščenih na morje ali katerih gradnja je bila započeta na Labor Day, je predstavljalo znak, da prihodnje leto dosežemo naš cilj desetkrat toliko števila.

Da se te ladje zgradijo obenem s tisočeriimi topovi, tanki in letali za nas in združene narode, bo treba mnogo več izurjenih delavcev kot jih sedaj imamo. Kakor telesno sposobni mladeniči zapuščajo naše vojne tovarne v vojaško službo, tako bodo starejši možje in žene prevzemali njihovo mesto. Proti koncu tega leta bo po ena izmed vsakih štirih žensk — morda po ena izmed vsakih treh — v starosti med 18. in 44. letom uposlena in vsaj tretjina njih v vojnih industrijah.

Milijone delavcev je treba pravočasno izuriti za nove vrste dela, tako da moremo dajati vojakom orožje, ki ga potrebujejo, kajti naša izguba časa je dobiček za sovražnika. Prihodnja časa in dela na drugi strani povečava našo delavno moč in borilno silo. Zato, dočim so vojni junaki deležni vojaških odlikovanj, so naši "vojaki produkcije" deležni javne pohvale. Šestnajst tisoč možkih in ena ženska so dobili prvo odlikovanje v obliki "certifikata individualne produkcije" za ideje — najboljše izmed 12.000 sugestij — ki prispevajo k večji kvantiteti in boljši kvaliteti vojnih izdelkov.

Vojni letalski zbor potrebuje moč v starosti med 18. in 44. letom, ki so kvalificirani mehaniki. Vprašati je treba pri najbližjem vojnem rekrutnem uradu. Ni treba, da so prosilci aeroplanski mehaniki, kajti mehaniki za avtomobile, Diesle, truke, traktorje in poljedelske stroje se prav zlahka prilagodijo za delo vzdrževanja in popraviljanja letal; puškariji, izdelovalci orodja, urarji, popraviljalci vodovodnih naprav, ki se lahko rabijo kot mehaniki za aeroplansko opremo; delavci pri radiu in drugih komunikacijah lahko postanejo radiooperatorji in mehaniki; "velderji" in kovinarji vseh vrst najdejo primerno mesto med moštvom na dnu.

Da pove vsakemu Amerikancu, kaj more storiti za zmago, je Office of Civilian Defense izdal knjižico pod naslovom "What Can I Do?" Kakor je razvidno iz naslova, knjižica natančno odgovarja na vprašanje, ki ga je vsakdo izmed nas imel v mislih od dne zadnjega 7. decembra.

To je prva uradna zbirka raznovrstnih priložnosti za prostovoljno vojno delo. Knjižica je bila pripravljena v odgovor na tisoč vprašanj za navodilo s strani ljudi, ki imajo nekaj prostega časa na razpolago, kakor tudi onih, ki ga nimajo.

"Vsak možki, ženska in otrok v Ameriki ima kako orožje za poraz sovražnika," je rekel James M. Landis, ravnatelj OCD ob izdaji te knjižice. Ni treba imeti prostega časa na razpolago, da stopite v to vojno. Naše orožje je vse okoli nas, v našem domu in pisarni, šolah in klubih. Nedavno je Elmer Davis, ravnatelj vojnega obveščevalnega urada, izjavil, da "kot narod še nismo v tej vojni več kot do gležnjev." Ta mala priročna knjižica naj nam pomaga iti noter do pasu, ako jo prečitamo in se po njej ravnamo.

Iziti knjižice "What Can I Do?" se morejo dobiti pri državnih in lokalnih "defense councils" ali pri Office of Civilian Defense, Washington, D. C. Marsikateri Amerikanece more direktno prispevati k vojnemu naporu, ako pomagajo vladi rešiti neko nujno potrebo. Arma- da in mornarica potrebujeja pi-

salnih strojev. Pol milijona istih. Ameriške tovarne pisalnih strojev sedaj izdelujejo topove in vojne instrumente in morejo dati vojnim oblastem le tretjino potrebnega števila pisalnih strojev. Ostalo je treba dobiti od ameriških poslovnih pisarn, državnih in mestnih oblasti in od zasebnikov.

Te pisalne stroje bo vlada Združenih držav kupila ob najvišji ceni, ki je veljalo za stare pisalne stroje ob nakupu novih dne 1. februarja 1941 brez ozira na rabo po onem dnevu. Vlada kupuje stare pisalne stroje po zanesljivih trgovcih pisalnih strojev, ki bodo pri tem nastopali kot agentje federalne zakladnice.

Ker je treba več tesarjev kot jih je na razpolago, sta organizacija stavbenih kontraktorjev in mednarodna unija tesarjev uvedla program za izvežbanje vajencev.

Moški do starosti 50 let smejo prostovoljno stopiti v armado — poprej pa morejo dobiti dovoljenje od lokalnega "draft boarda". Armada ne mara odvzeti starejših izurjenih ljudi od vojne dela.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

towna, Pa., nam je poslal rojak Frank Pavlovich \$7.00 in prispevali so: F. Pavlovich \$3.00, John Platner in John Kobal vsak po \$2.00, tukaj pa Frank Drobnič \$3.00, po dva dolarja Valentin Hiti, John Krashovec in žena in Anton Troha st., po en dolar Joseph Petelin, Akron, Edward Bomback iz Bayona, N. J., John Ujcie (16th St.), Andrew Zalar iz Pierca, W. Va., in Anton Troha ml. tukaj.

Naša knjiga tudi izkazuje, da je tukajšnje društvo Triglav št. 48 SNPJ darovalo v ta namen \$5.00 še pred 15. julijem, kar je

bilo pomotoma izpuščeno iz poročila št. 2. Prizadeto društvo naj nam to pomoto blagohotno oprosti, tajniku se pa zahvalujemo za to opozorilo.

Vse dosedanje darove in dohodke smo odposlali na pristojno mesto, ker se zavedamo, da denar ležev v žepu ali v banki ne pomaga do zmage zavezniških velesil nad fašizmom. Naša nameravana kvota je tisoč dolarjev, kar ni veliko, ako bi se vsi zavedali naše narodne in humanitarne dolžnosti. Do sedaj smo odposlali \$520.00, torej nad polovico. Pomagajmo zopet ob priliki. Ranjeni borilci rabijo medicinske pomoči vsak dan, in vsak dan je potreba večja.

Odbor slov. sekcije za rusko pomoč se tem potom vsem darovalcem najtopleje zahvaljuje za njihovo zavednost in požrtvovalnost.

Andrew A. Bomback, tajnik.

Najzanesljivejša dnevna delavske vesti so v dnevniku "Prosveti". Ali jih čitate vsak dan?

How to "PREPARE" Tin Cans for War Duty

Clean can well and soak off label

Cut off both ends and flatten

Flatten out-off ends in can

Save in separate containers and give to an authorized collector

UNCLE SAM NEEDS YOUR TIN!

Follow these Official Instructions by the War Production Board!

Nearly ninety percent of America's tin formerly came from Malaya. And tin is vital to the war effort—for airplane parts, machine gun mounts, gas masks, countless other military uses! That's why Uncle Sam needs your old tin cans. Read the simple instructions below and cooperate with your Salvage Committee, Defense Council, and Municipal Authorities to help make the salvage of tin cans a big success in your community.

Important Facts to Help You.

All paint, oil, varnish, floor polish, or cone-shaped cans are not wanted for salvage. Evaporated or condensed-milk cans are not worth saving. Put these with your trash.

Coffee cans and others with painted-on-can labels are wanted.

It is not necessary to wash off the small amount of glue which holds labels.

Be Patriotic.—Keep this leaflet in your kitchen for handy reference.

Why "Prepared Cans" Are Needed

1. Washing prevents deterioration of tin coating—assures sanitary condition—and prevents contamination of detinning fluid.
2. Removing top and bottom permits the free flow of detinning fluid over all surfaces of the can.
3. Flattened cans occupy less space in collection, shipment, and detinning operations—thereby decreasing handling costs and increasing plant capacity for detinning.

Start Saving Cans Now.—Properly "prepared cans" are clean and fit solidly into a basket or other container.

Collection Day.—The designated collection day for your neighborhood will be announced and publicized intensively through your local salvage committee. Watch for newspaper and radio announcements.

Due to Present Limited Detinning Capacity, Tin Can Collections Are Restricted to Selected Districts by the W.P.B. These Instructions Apply Only to—

MALI LJUDJE

MILAN PUGELJ

SESTANEK

(Se nadaljuje.)

Tisto noč sem skrivaj pobegnul iz gledališča domov v svojo sobo, oblečen sem legel vznak na posteljo in čul skoro do jutra. Ali taka premlajevanja samo mamijo duha, trpinčijo srce, kradejo čas, napravljajo posameznika nesposobnega za delo. Čemu želite zvezdo z neba, če pa je vsakomur znano, da je nedosežna, čemu hrepeneti tja, kamor bi radi, in smo prepričani, da nikoli ne pridemo?

Naveličal sem se bil burnega življenja, prečutih moči, pijanih druž in zahotelo se mi je miru, domačega pokoja. Dom bi bil rad imel, svoj lastni dom, ženo, ki bi skrbel za me, kakor kakor včasih mati, prijetno in toplo izbo, kjer bi sedel ob zimskih večerih, povabil prijatelja iz mladih let na polje vina, pa se pomenil z njim o solnčni minulosti, o dnevi cvetja in luči. In zato sem se bil zaročil z mirno, sila plovno blondinko, ki je poslušala moje besede kakor dete bajke, gledala z vdanimi in modrimi očmi v moj obraz, se veselila mojih obiskov in bila z menoj — kakor je sama trdila — povsem zadovoljna in srečna.

Tudi na ta večer sem bil pri njej, od nje sem šel v gostilno med prijatelje, z njimi se v kavarno, in zdaj — že skoro proti jutru — pod grmi in slavčimi pesmimi po beli cesti proti domu.

Ko sem odklenil stanovanje in napravil luč, sem ugledal na mizi, ki je stala temnordeče pregrnjena sredi sobe, majhno pisemce. Prvi trenotek sem spoznal pisavo in bilo je prav tako kakor vselej takrat pred davnimi časi in kakor tedaj v gledališkem hodniku. Kri mi je tičala v glavo, razbijala po sencih, gomazela po lobanji kakor mravljin, roke so se mi tresle, žveplenke, ki sem prižgal z njimi luč, so mi padle iz roke in se raztresle po preprogi. Nervozno sem raztrgal kuverto, privlekel iz nje list s pravcato težavo in čital, ne da bi sploščal razumel.

"Dragi gospod! Jutri se peljem skozi vaše mesto. Če se vam zdi, pa čakajte ob desetih dopoldne na osebni vlak. Vas pozdravlja Gizela."

Trikrat, štirikrat sem prebral in takrat sem v skrajni zmedenosti šele spoznal, da se pripelje Gizela, prava, davno znana Gizela, jutri dopoldne ob desetih jo lahko vidim, govorim z njo, ostanem v njeni družbi.

II.

Predno sem odšel drugo jutro na postajo, sem prejel brzojavko, da je ne bo. Bilo ji je predpoldne nemogoče in zaradi tega pride polpoldne ob treh. A tudi ob treh je ni bilo in zato sem čakal pri prihodnjem vlaku, ki je prihajal od iste strani ob šestih, in tedaj je prišla. Ko je vlak obstal ne peronu, je pogledala krog sebe skozi okno drugega razreda in me takoj ugledala. Namejala se mi je, meni se je zdelo, da se mi ni še nikoli do tistih dob tako prijazno in ljudomilno nasmejljala.

"Ne izstopim," je spregovorila v pozdrav in naprej skoro zahtevala: "Kupite karto in peljite se z mano!"

S klobukom v roki, ki sem ga pozabil po zdravju posaditi na glavo, sem hitel v notranje prostore, kupil vozni listek in tekem nazaj na vlak in k njej. S trenotnim pogledom sem ocenil njeno zunanost, ki se mi je zdelo ravno taka kot v prejšnjih dnevih in deloma še vpliv-

nejša in bogatejša. Kar je bilo prej mlado, nerazvito, vse tisto je dozorelo tekom časa, se razvilo do popolnosti in mamilo kakor otrov.

Govorila je malo in čisto vsakdanje. Jutranji vlak je zaspala, zamudila, s popoldanskim se pripeljala po obljubi. Oče njen je umrl, mati še živi, pa zelo malo vidi in sliši. Tisti mali Milček, njen bratec, jako slabo napreduje v šoli, ker je vedno zaljubljen in piše pesmi pod takim in takim psevdonimom.

Jaz sam sem se čutil pri njej čisto mladega, boječega, pohlevnega in hrepenčega kakor v minulih letih. Dolga doba, ki je ležala med minulostjo in sedanjostjo, se mi je zdelo, da je do malega izginila, splahnila, nekako razkrojila se kakor megla v solnčni svetlobi. Včeraj je bilo to, ko sva se srečala v gledališkem hodniku, in ne pred dolgimi meseci, prošli teden sem se poslovil od nje, ko sem odhajal iz domačega mesta, in ne pred petimi, šestimi leti. Vedno sva bila skupaj, ob njej se je rodilo in razvijalo vse moje življenje, kar je bilo stran od nje, to ni bila resnica, to so bile sanje, domišljija, take misli, ki se priklatijo v dušo kakor potepeni psi v tujo domačijo. Cilj njene vožnje je bila majhna postaja tik morja, kjer so prebivalci, sama je tako pravila, popolnoma alični svetopisemskim očakom, gozdovi pa so enaki po svoji gošči in visokosti pravim pragozdom. Daljni sorodnik, ki se je zatepel pred leti in leti v tisti kraj in pri katerem ona stanuje, se že veseli nanjo in že davno velepa pisati svojim vnukom in jo povabiti. Slep je, sedi pred hišo in gleda tja kvišku nekam, kjer sluti, da stoji sonce, veliko in svetlo, silno svetlo. Nanjo misli in čaka, kdaj pride, kdaj mu prične čitati dolgo zgodbo, ki jo bo on od kraja do konca pozorno poslušal in primerjal s povestjo svojega življenja.

Vozili smo se, dolgo vozili preko polj in travnikov, ob ravnih cestah, ob potokih in vodah, skoz hribe in griče, nazadnje po ozki soteski, preteči od desne in leve z nevarno visokimi skalami, ki je izginila tako nenadoma za vlakom, da se je zdel trenoten val luči, ki je pljusnil skoz okna in potnikom v obraz, kakor blisk. Očem se je pokazala brezkraina zelenosinja, vsepovsod nalahko nagubana planota, ki ni imela konca ne v dalji, ne na desni, ne na levo. Morje je bilo to, in ko ga je Gizela ugledala, je vstala, strmela po njem z nekako drhtečim in mokrim pogledom, z zardelimi lici, nalahko razprtimi ustnicami, vidno se topeča v vplivu njegove mogočnosti. Ona je ljubila morje, kakor jaz, pošušala šumenje njegovih valov, umela golčeto govorico, ki jo je čula izpod votlih in bobnečih obrežnih skal, njena duša je bila kakor moja, samo ona je ni našla, jo je komaj slutila, ker ni bilo moči ne pod neonom ne pod zemljo, ki bi jo bila razgrnila pred njo kakor knjigo, pokazala vso do zadnje strani, in ker je bilo usojeno tako.

Izstopila sva v mraku na obrežni postaji, obšla in se oba hkrati zamislila. Kje sem zdaj v življenju pravzaprav, sem se vprašal, kje stojim? Pred mano je ona in prilika se mi nudi, da ji povem še enkrat vse tisto od kraja do konca, kar sem ji že tolikrat povedal. Ali jaz ne znam praviti tistega kar mi leži v srcu. Kolikorkrat sem v življenju pred njo poskusil, se mi je smejala. Smešen sem bil torej! Kdor ne najde svojega srca v očeh, v potezah svojega obraza, v glasu izgovorjenih besed, njemu ne morem dopovedati tega, kar zanj čutim.

(Dalje prihodnjič.)

O gozdu in nekaterih njegovih ljudeh

Dr. Hinko Dolencec

(Nadaljevanje.)

Kar sem dosedaj pravil o kurnarjih in o zimskem času v gozdu, to ne bi kazalo, da je gozd tudi v tej letni dobi vabljiv in zgovoren. Priznavam to, ampak le tistemu, ki ni lovec in ki ceni gozd le po dobi zelenja in cvetja in ne pozna dobe, v kateri po navadnem mnenju počiva narava in na videz ne kaže izprememb za oko in uho. Pravim na videz; kajti komur nista gorka soba in prijateljski in družinski razgovor vsa zabava zimské dobe, kdor si želi tega užitka šele potem, ko se je utrudil, ta gre in hodi po čistem zraku ali sam z zanesljivo puško in zvestim psom, ali pa z ljudmi, katerim enakomerna vsakdanjost tudi preseda. Otrse se življenjskih pikrosti, in ko se povrne, je bolj ublaženega mišljenja.

Kdor tega ni izkušal, temu bi privoščil, da bi pohajal po gozdu v zimskem času, ko je zapadel na meter debel sneg, ki se je zjužil, potem pa zopet zmrz-

nil, da te drži, kakor bi hodil po podu. Tudi debelejša kamenje je zakrito, gošča pod visokim drevjem pritisnjena k tlom, povsod imaš odprto pot, ni ti treba iskati stez, brez ovir si na visokem vrhu in imaš v solnčnem

svitu dosti sveta pod seboj. Zimski zrak je čistejši od poletnega, in česar ti poprej ni nikdar doseglo ali razločilo tvoje oko, to se ti je pokazalo danes. Nič utrujenega se ne čuti, čeprav si že hodil več ur in prišel dalje

Close Call for a Flying Fortress Crew in New Guinea

The crew of this Flying Fortress of the American Army Air Forces had a close call with death, when it crashed as it was taking off from a United Nations air base in New Guinea for a raid on Jap-held territory. None of the crew was injured. Two motors caught fire. American fighters are shown extinguishing the fire. Luckily for the crew, the huge bomb-load the plane was carrying did not explode.

JANE ARDEN

By Monte Barrett and Russell E. Row

U. S. Treasury Department

nego po talem svetu in v daljšem času.

S hriba v hrib zagledaš žival, in le oči strizejo na vse strani, kje se ti prikaže zaželjeni plen. Javk se oddaljuje in do malega si prepričan, da prvi naskok ni zate. Kar zapaziš v gošči temen život iztikajočega srnjaka, ki je od družine odskočil in si po svojih mislih izbral bolj varno pot. Dostikrat si je na ta način odnesel svojo kožo, stari izkušenc, danes se ti pa ni izvedlo. Še enkrat postoji in poslušaj oddaljujoči se javk, ki velja begljivim srnam, potem pa se bliža v malih skokih košatemu drevesu in lovcu pod njim. Poki in po njem je za vselej. V vednem spominu ti ostane košata smreka, malo življenje pod njo in o krog nje in vrhunec veselja, ko si privlekel k sebi še zvitega srnjaka, ki ga vsak na svoj način pozdravijo tovariši, ki se po gonji, kakor je bilo domenjano, snidejo pri tebi.

Bilo je neko soboto proti večeru, ko se oglasi pri meni Storožev Matevž in mi prinese na novo poddelano obuvale. Metlo je po dnevi, na večer se je pa zjasnilo. Še predno je Matevž izpregovoril, sem mu spoznal na obrazu, da ga niso samo poddelani črevlji pripeljali k meni; poslal bi jih bil tudi lahko po učencu. Da sem mu še ustregel, sem rekel kar naravnost: "Matevž, jutri pa pojdemo." Matevž se je kar ves obraz nasmajal in kar hitro sva bila domenjano, kdo pojde, kam pojdemo in da odrinemo takoj po treh, da zastanemo pri dnevu že prvokrat. Matevž sem še obložil z vsem, kar je potrebno, da pred dnem in brez zajutka v gozd. Pri odhodu mi je Matevž še naročil, da njega ne klicati, ko pridem v Podcerkev; njegova stara, ako ga jaz pokličem, bi takoj slutila, da se ne odpravlja k prvi maši, on pa da ne mara sitnosti že na vse zgodaj in da tudi prave sreče ni, ako se človek sporeče z ženo, predno gre od doma. Jaz sem Matevžu rekel, da bom pred štiri pri Pangetu, pri njem da naj odloži, kar bo odnašal s seboj.

Jaz sem bil točen in predno je

odbilo štiri, nas je korakalo peto proti Danam, kjer sta se nam pridružila še dva pajdaša. Noč je bila jasna, vendar smo slutili eden in drug, ko smo se jeli pomikati v hrib, da nateguje jug, ampak slabega vremena ni hotel nihče prerokovati in torej je svoj pomislek ohranil vsak zase. Ne bom povedal, kateri kraj smo prvokrat zastali, kajti mogoče je, da smo nekoliko prekorčili tudi mejo, ker se je prvi sestanek vršil še pred dobrim dnevom. Takoj sta se oglasila psa, gonila sta pa nazaj, a ne proti nam, ki smo bili nastavljeni. Vedeli smo, da se nam ni posrečilo ta gonja, da se srne ne zavrnejo v snegu v hrib, in torej smo se jeli zbirati na določenem mestu. Jaz sem bil nastavljen pri precej debeli steni, okrog katere je bilo silnega kunjege sledu. V katero smer je držal, nisem mogel razločiti in povedal sem to pri sestaniku.

Četvero kunarjev prve vrste je bilo med nami in vsi štirje so se nekako pomenljivo pogledovali in nobeden ni hotel prav odločno povedati, da se "gospod" motijo, in da so, kar je seveda velika hiba, verveč sledi zamislili s kunjim sledom. Ker sem jaz le svojo trdil in ker do mesta, kjer sem bil nastavljen, ni bilo daleč, sva šla med tem, ko so drugi napravljali ogenj, z večakom Kovačem iz Dan na lice mesta, in moč je na prvi pogled potrdil, da se nisem motil, ampak pravo trdil.

"Le pojdiva nazaj! Ta ni šla daleč, ker je nihče ni presledil," poreče kovač. Tako sva tudi stari. Ko pridem do ognja nazaj, so bile vse oči obrnjene v naju, in ko se je Kovač oglašil in povedal, da sem istino trdil, je zavladalo občno veselje in storili smo takoj trden sklep, da se takoj po zajutku spravimo nad kuno.

Zajutrek je bil izdaten. Dan poprej sem dobil veliko kolino in še prejšnjih klobas je bilo pri hiši. Vse sem bil pobral v gozd, pri domu smo se jih bili do mlega že naveličali. Moji spremljevalci so jeli nekako čudno gledati, ko sem razvijal klobase in vsak si je mislil, kako se to peklo, ker priprave niso imele nobene s seboj in brez tega pa se pač speče krompir in za sluti polh, ali za klobaso je treba ponve.

Ne štejemo si v posebno zaslugo, da sem bil v pripravi klobas bolj več nego moji pajdaši. Kmet jih nima toliko, da bi surove odnašal v gozd; navadno je vesel, ako jo dobi na večer, ko se je povrnil. Že ob sestaniku sem večinoma napravil velik ogaz z bukovimi drvami, da bo pravilno. Ko smo žerjavico na kopali, smo povili klobase vsake posebej v papir, jih hitro razžili po sredi ognjišča in še bo na hitro, in predno se papir v me, zagrebeli z ognjem. Tudi ne se so čudili, kaj gospod vse za jo, in pri sebi ugibali, kaj bo tega.

Ko so bile klobase pod kupom se je ugibalo, kako naredimo kuno, ker nihče ni imel niti lez niti saka s seboj. Za dan je bilo le srnam namenjeno mieri. Posv pa le ni bilo nazaj, da je minilo že čez dve uri, kar sta bila zagnala. Tudi ne se je zatemnilo in sneg je jela letavati.

(Dalje prihodnjič.)

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in posebno list Prosveta za kulture potrebno agitacijo svojih članov in članic in za propagando drugih političnih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoj glasilo. Torej agitatorični dopis in naznanila drugih političnih organizacij in njih društev se ne pošiljajo listu Prosveta.

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne.

Cene zmernne, uniako delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-50 S. Lawndale Avenue Chicago, Illinois

TEL. ROCKWELL 4804

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in priključno eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine in eni naročnik. List Prosveta stane za vse enake, za člana ali nečlana \$6.00 na eno leto naročnino. Kar pa člani še plačajo pri zasessu \$1.20 za tedni, se jim to priključno k naročnini. Torej sedaj ni varoka, reči, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vasa lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnili: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveta, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrav. delavce in Kanado	66.00	Za Cicero in Chicago	je	\$7.50
1 tednik in	4.90	1 tednik in		6.30
2 tednika in	3.60	2 tednika in		5.10
3 tednike in	2.40	3 tednike in		3.90
4 tednike in	1.20	4 tednike in		2.70
5 tednikov in	nič	5 tednikov in		1.50

Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveta, list, ki je vasa lastnina.

PROSVETA, SNPJ.

2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Priloženo pošljite naročnino na list Prosveta vsoto \$

1. Ime _____ Čl. društva št. _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledenih članov moje družine:

2. _____ Čl. društva št. _____

3. _____ Čl. društva št. _____

4. _____ Čl. društva št. _____

Mesto _____ Družna _____

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐